

Ігор БРИНДАК

Є багато фільмів, кульмінаційні події в яких стаються на Різдво. Але коли б когось із нас попросили назвати стрічку, кульмінаційні моменти якої відбуваються на Великдень, то нам, мабуть, було б важко її пригадати. Однак вони існують. І про одну з них піде мова у цій публікації – фільм американського режисера Чака Рассела «Blessthechild», який в українському прокаті більш відомий під назвою «Спаси і сохрани».

Хоча фільм і пасхальний, він розпочинається все ж таки напередодні Різдва 1993 року. Додому після робочої зміни повертається нью-йоркська лікарка Меггі О'Коннор. Але незадовго після того, як Меггі зайшла у своє помешкання, пролунав стук у вхідні двері. Увійшла молода жінка з дитиною на руках і з покритою каптуром головою. Меггі впізнала в ній свою рідну сестру Дженну. Остання розповіла, що недавно народила дитину – дівчинку, яка називається Кодді, і що в цій дитині є щось незвичайне. Переглядаючи речі своєї сестри, Меггі знаходить наркотики. Між сестрами виникає сварка. Дженна іде геть, але дочку залишає Меггі. Остання, як тільки може, старається їй замінити матір. З часом Меггі зауважує у Кодді деякі відхилення від нормального розвитку. Коли дає оглянути свою прийомну доньку спеціалістам, вони ставлять діагноз – олігофренія, але в той же час відзначають, що в неї є і якісь незвичайні здібності, яким дуже важко дати конкретну характеристику. Минає шість років. Меггі відправляє Кодді в спеціалізовану школу, якою опікуються католицькі черниці. А в той час у Нью-Йорку відбуваються жахливі події. Починають зникати діти шестирічного віку, а на знайдених тілах вбивцею випалено окультні знаки. Поліція ніяк не може знайти злочинців. Меггі дізнається, що черговою жертвою має стати Кодді.

Фільм «Спаси і Сохрани» розкриває явище сатанізму і показує його подвійну сутність. З одного боку, як сектантство, бо в стрічці головних героїв переслідує секта сатаністів. А з другого, як реальний демонічний вплив, бо показано, що на вчинки сектантів впливають демони. Варто відзначити, що до Рассела були режисери, які намагалися у своїх фільмах заторкувати тему сатанізму, але у «Спаси і сохрани» дається відповідь, чому це зло є поширеним у світі. Через брак віри. Власне, один священник-єзуїт у фільмі прямо говорить, що великою проблемою нашого часу є те, що люди не вірять в існування диявола. Більшість сприймає його або як казку, або як метафору. В той же час і Євангеліє, і наук Церкви говорять про реальних істот, колишніх упалих ангелів, котрі є ворогами Бога і людей. Однак чимало людей готові шукати відповіді на духовні питання де завгодно, тільки не в Церкві. В той же час є й інша категорія людей, які не просто вірять в існування дияволів, але й починають проявляти до них нездоровий інтерес. Тобто починають захоплюватися різного роду окультними речами, магією,

ворожбицтвом, езотерикою. Свого часу англійський письменник Клайв Стейпл Люїс вдало зауважив: «Самим дияволам однаково подобаються обидві помилки - вони захоплено вітають як матеріаліста, так і чародія».

Але виявляючи всю підступність темних сил, стрічка Чака Рассела показує й інше: зло хоча й сильне, але не всесильне. Бог є сильнішим. І недаремно у фільмі головне протистояння між добром і злом відбудеться саме у пасхальну ніч. Кожний, хто з нас побував на богослужінні великого свята Господнього Воскресіння, знає, як багато у літургійних текстах говориться про перемогу: перемогу добра над злом, перемогу життя над смертю, Христа над адом. Нікого не залишать байдужими такі слова з пасхальної Утрени: «Нехай Воскресне Бог і розбіжаться вороги Його. Нехай тікають від Лиця Його ті, що ненавидять Його. Як щезає дим нехай щезнуть, як тане віск від лица вогню, так нехай зникнуть грішники від Лиця Божого, а праведники нехай возвеселяться». Отож Великдень – це перемога. Але чи станемо переможцями ми, це вже залежить від кожного з нас, а конкретніше від того, чи ми є на стороні Бога, Який і є головним переможцем.

Повернімося до фільму. Дуже гарно у ньому показано, що для того, аби перемогти зло, потрібно зробити дуже складний і виважений вибір. По-перше, тому що зло вміє дуже добре маскуватися. В стрічці показано, як сатаніти створили свій центр під назвою «Ранній світанок», який себе представляє як благодійна організація. Показано, як там радо всіх приймають, яку виявляють турботу. Також демонструють відеозаписи із розповідями людей, котрі ділилися свідченнями, як при допомозі «Раннього світанку» їм вдалося вирішити свої різноманітні проблеми. А згодом виявляється, що все це дуже хитра маніпуляція. По-друге, у фільмі показано один епізод, який дуже нагадує відоме євангельське місце, коли головний провідник сатаністів Ерік Старк бере Кодді, виводить її на дах будинку, ставить на край і говорить: «Якщо віриш Богові, то кидайся вниз, а якщо віриш мені, то йди до мене». Зрозуміло, що в такій ситуації без допомоги згори зробити правильний вибір неможливо. Тому стрічка «Спаси і сохрани» показує, що для перемоги над злом необхідно мати віру, і не просто віру, абстрактну і теоретичну, але живу і діяльну. Зокрема, влучно показано, як Кодді, повертаючись зі школи, заходить у храм, щоб помолитися. Видно, що вона молиться зі сльозами на очах, також носить при собі вервицю. Меггі, коли переконалася, що своїми силами ніяк не поверне Кодді, іде молитися до храму і там зустрічає людей, які їй пізніше допоможуть. Фільм завершується тим, що показує, як головні герої після всіх пережитих пригод ідуть до церкви. Але не забуваймо, що в той же час Писання говорить: «І якби я мав усю віру, щоб і гори переставляти, але не мав би любови, я був би ніщо» (1 Кор. 13,2). Тому для головних героїв стрічки віра від любові невіддільна. Думаю, що незабутнє враження залишать сцени, де Кодді віддає свою вервицю безпритульному, який втратив розум, або коли обнімає дівчинку, хвору на рак. Ще один важливий момент, висвітлений у фільмі, – це сила молитви. Власне, у пасхальну ніч, коли відбувалося головне протистояння і Кодді та Меггі загрозувала найбільша небезпека, показано, як черниці в монастирі молилися за

них, а пізніше їх молитва приносить порятунок.

Як бачимо, фільм «Спаси і сохрани» може нас багато чому навчити. Особливо актуальним для нас він є тепер. У нашій державі – воєнні лихоліття, і люди очікують миру та перемоги. Що ж, бажання цілком зрозумілі. Але ж ми не повинні забувати, що мир і перемога можуть прийти тільки від Господа. В цьому році ми також відзначаємо ювілей митрополита Андрея (Шептицького). У попередньому номері часопису вже згадувалося, яке велике майбутнє він прорік для Української Греко-Католицької Церкви та України загалом, однак при одній умові: «Все те буде, як я кажу, тільки треба молитися, щоб Господь Бог і Мати Божа опікувалися нашим бідним замученим народом, який стільки витерпів, і щоби ця опіка тривала вічно» . Отож, якщо будемо молитися, вірити, надіятись, любити, то переможемо! Вибір залишається за нами.

Ігор БРИНДАК Пасхальна перемога//СЛОВО № 1 (61) 2015